

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 18-05-2015

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/2837/18-05-2015

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η 1 / 2 0 1 5

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 28-04-2015, σε συνέχεια των από 10-03-2015, 24-03-2015 και 31-03-2015 συνεδριάσεων, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος Π. Χριστόφορος και τα τακτικά μέλη της Αρχής Λ. Κοτσαλής, Α.-Ι. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Κ. Χριστοδούλου, ως εισηγητής, Π. Τσαντίλας και το αναπληρωματικό μέλος Π. Ροντογιάννης σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Α. Συμβώνη, ο οποίος, εάν και εκλήθη νομίμως και εγγράφως, δεν προσήλθε λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, οι Ε. Ι. Τσακιρίδου, και Κ. Λιμνιώτης, ειδικοί επιστήμονες-ελεγκτές, ως βοηθοί εισηγητές, οι οποίοι αποχώρησαν μετά τη διατύπωση των απόψεών τους και πριν από τη διάσκεψη, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας. Η βοηθός εισηγήτρια Θ. Τουτζιαράκη, ειδικός επιστήμονας-ελέγκτρια, δεν παρέστη στη συνεδρίαση αυτή (της 28-04-2015) λόγω κωλύματος.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 19 στοιχ. ιγ' εδάφιο δεύτερο του ν. 2472/1997, επί αιτήματος της Ένωσης Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (εφεξής «ΕΕΚΤ») σχετικά με τη σύσταση φορέα για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου στην κινητή τηλεφωνία (βλ. την με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6200/01-10-2013 αίτηση, όπως συμπληρώθηκε και αναδιαμορφώθηκε). Ειδικότερα, σύμφωνα με το προαναφερόμενο αίτημα, θα δημιουργηθεί κοινό αρχείο με δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς (ασυνέπειας) συνδρομητών-πελατών (φυσικών ή νομικών προσώπων) κάθε μίας από τις εταιρείες της ΕΕΚΤ, ώστε οι τελευταίες να προβαίνουν σε έλεγχο φερεγγυότητας του υποψήφιου πελάτη για νέα σύνδεση κινητής τηλεφωνίας.

Στο πλαίσιο εξέτασης του ως άνω αιτήματος, η Αρχή ζήτησε από την ΕΕΚΤ να συμπληρώσει το

φάκελο της υπόθεσης (βλ. το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1217/21-02-2014 έγγραφο της Αρχής προς την ΕΕΚΤ). Ακολούθως, η ΕΕΚΤ απάντησε εγγράφως και παρείχε τις απαραίτητες διευκρινίσεις (βλ. την με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1725/17-03-2014 απάντησή της). Στη συνέχεια, κατόπιν σχετικής συνάντησης που πραγματοποιήθηκε στις 30-06-2014 στα γραφεία της Αρχής, στην οποία συμμετείχαν εκ μέρους της Αρχής οι Ζ. Καρδασιάδου, Κ. Λωσταράκου και Θ. Τουτζιαράκη και εκ μέρους της ΕΕΚΤ ο Γενικός Διευθυντής της Α και εκπρόσωποι των εταιρειών Cosmote, Vodafone και Wind, η ΕΕΚΤ έστειλε στην Αρχή συμπληρωματικά στοιχεία (βλ. την με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7673/08-12-2014 αίτησή της).

Ακολούθως, η ΕΕΚΤ κλήθηκε νομίμως σε ακρόαση κατά τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον της Αρχής στις 10-03-2015 με την με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1410/04-03-2015 κλήση σε ακρόαση και παρέστη. Κατά τη συνεδρίαση αυτή παρέστησαν, επίσης, εκπρόσωποι των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας Cosmote, Vodafone, Wind και Cyta Hellas. Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, η ΕΕΚΤ και οι προαναφερόμενες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους, τις οποίες ανέπτυξαν κατόπιν διεξοδικώς με το με αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1742/18-03-2015 υπόμνημα που υπέβαλαν από κοινού.

Προς αιτιολόγηση της αναγκαιότητας ίδρυσης και λειτουργίας του ως άνω αρχείου (εφεξής «Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης»), αναφέρονται, κατ' αρχάς, συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά με την αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών των συνδρομητών των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας για το χρονικό διάστημα 2007-2013 και τη ζημία που αυτές επιφέρουν στον συγκεκριμένο κλάδο λόγω της σημαντικής αύξησης των επισφαλών απαιτήσεων σύμφωνα με σχετικές μελέτες (βλ. συνημμένες στην αίτηση τη Μελέτη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών – ICAP «*Η αγορά της κινητής τηλεφωνίας στο νέο περιβάλλον, Δεκέμβριος 2011*» και τη Μελέτη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών «*Ο Κλάδος Κινητών Επικοινωνιών Κυρίαρχος Πυλώνας στη Στρατηγική Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Νοέμβριος 2014*», αναρτημένες και στην ιστοσελίδα της ΕΕΚΤ www.eekt.gr). Σημειώνεται δε και η διάκριση των οφειλών σε ληξιπρόθεσμες και επισφαλείς – ως ληξιπρόθεσμες ορίζονται εκείνες που δεν εξοφλούνται εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση του λογαριασμού, ενώ ως επισφαλείς ορίζονται οι απαιτήσεις από οφειλές, οι οποίες παραμένουν ανεξόφλητες για πάνω από ενενήντα (90) ημέρες από την έκδοση του πρώτου παραστατικού και είναι πολύ δύσκολο ως αδύνατο να εισπραχθούν και θα πρέπει να διεκδικηθούν με άλλα ένδικα μέσα (βλ. γνωμοδοτικό έγγραφο της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών - Bank for International Settlements, Consultative Document, The Internal Ratings-Based Approach, January 2001, το οποίο επισυνάπτεται στο αίτημα). Περαιτέρω, η ΕΕΚΤ αναφέρει

την εκ του νόμου προβλεπόμενη υποχρέωση των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας να καταβάλλουν στο Δημόσιο το ειδικό τέλος συνδρομητών που είναι πληρωτέο ακόμη και σε περίπτωση μη εξόφλησης του λογαριασμού από τους πελάτες (άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 2572/1998, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3775/2009), γεγονός που σύμφωνα με την ως άνω Μελέτη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Νοέμβριος 2014) αυξάνει την προαναφερόμενη ζημία, καθώς ένα σημαντικό ποσοστό των έμμεσων φόρων αντιστοιχεί σε φόρους για επισφαλείς απαιτήσεις που πιθανότατα δεν θα εισπραχθούν ποτέ από τις εταιρείες. Επιπρόσθετα, η ΕΕΚΤ επισημαίνει τη δυνατότητα που έχει πλέον ο συνδρομητής με βάση το νέο Κανονισμό Φορητότητας να αλλάζει πάροχο ακόμη κι αν βρίσκεται σε νόμιμη διακοπή παροχής υπηρεσιών λόγω ληξιπρόθεσμης οφειλής. Ειδικότερα, η αλλαγή αυτή του Κανονισμού Φορητότητας συνεπάγεται, κατά την ΕΕΚΤ, ότι οι συνδρομητές που δεν προτίθενται να πληρώσουν κανένα λογαριασμό σε κανένα πάροχο κινητής τηλεφωνίας, θα έχουν πλέον τη δυνατότητα ελεύθερης χρήσης των υπηρεσιών κινητής με τον ίδιο αριθμό για έως και δώδεκα συναπτούς μήνες, μεταβαίνοντας από τον έναν πάροχο στον άλλο μέσω φορητότητας ανά τρίμηνο, εξαντλώντας τα περιθώρια διατήρησης της σύνδεσης σε κάθε πάροχο παρά την ύπαρξη των οφειλών. Επιπλέον, σύμφωνα πάντα με την ΕΕΚΤ, αυξάνεται ο οικονομικός κίνδυνος των παρόχων για κάθε νέο συνδρομητή μέσω φορητότητας, καθώς χάνεται πλέον η βεβαιότητα ότι ο συνδρομητής αποχωρεί από τον πάροχο-δότη έχοντας τακτοποιήσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του σε αυτόν. Η ΕΕΚΤ έχει την άποψη ότι, αντιμέτωπες με τις παραπάνω συνθήκες, οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στερούνται της δυνατότητας πρόσβασης σε πληροφορίες πολύ σημαντικές για την αξιολόγηση της φερεγγυότητας των υποψήφιων πελατών, αξιολόγηση η οποία επιβάλλεται αφενός μεν για την προστασία της καταναλωτικής πίστης και την εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας αφετέρου δε για την αποφυγή υπερχρεωμένων νοικοκυριών. Επίσης, η ΕΕΚΤ αναφέρει ότι ο υφιστάμενος έλεγχος φερεγγυότητας των καταναλωτών κρίνεται ανεπαρκής, καθώς οι διαθέσιμες πληροφορίες περιορίζονται μόνο σε αυτές των δημοσιευμένων αποφάσεων δικαστηρίων (για τυχόν έκδοση διαταγών πληρωμής, πτωχεύσεις εταιρειών, κατασχέσεις ή άλλα επιβαρυντικά συναλλακτικά δεδομένα), καθώς τα στοιχεία αυτά δεν αποτυπώνουν την πρόσφατη οικονομική κατάσταση των πελατών και δεν επιτρέπουν την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων για τη φερεγγυότητά τους. Ακόμη, η ΕΕΚΤ διατείνεται ότι είναι οικονομικά ασύμφορη η διεκδίκηση μέσω της δικαστικής οδού περιπτώσεων όχι ιδιαίτερα υψηλών ποσών οφειλής ανά πιστωτή, λαμβανομένου υπόψη των εξόδων που απαιτούνται έστω και για την έκδοση διαταγής πληρωμής (π.χ. έξοδα γραμματίου δικηγόρου, παραστάσεων, έξοδα δικαστικών επιμελητών κ.λπ.) και, για το λόγο αυτό, οι σχετικές απαιτήσεις δεν διεκδικούνται ποτέ από τους πιστωτές. Περαιτέρω, η ΕΕΚΤ υπογραμμίζει ότι, ελλείψει σημαντικών πληροφοριών για την πιστοληπτική αξιολόγηση και λόγω της ταχύτητας

σύναψης συμβάσεων κινητής τηλεφωνίας (καθημερινά συνάπτονται χιλιάδες συμβάσεις ανάμεσα σε εταιρείες και καταναλωτές), οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας τείνουν να είναι πιο αυστηρές ως προς τις αξιολογήσεις τους απέναντι στους υποψήφιους πελάτες τους, με συνεπαγόμενο αρνητικό αντίκτυπο σε ομάδες πελατών που είναι οικονομικά υγιείς, αλλά δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν στις προϋποθέσεις (π.χ. καταβολή εγγύησης) για την υπογραφή σύμβασης κινητής τηλεφωνίας. Προς επίρρωση δε των προαναφερόμενων επιχειρημάτων υπέρ της αναγκαιότητας ίδρυσης και λειτουργίας του υπό κρίση Συστήματος Ανταλλαγής Πληροφόρησης, η ΕΕΚΤ επικαλείται μια βασική διαφοροποίηση του κλάδου που εκπροσωπεί σε σχέση με λοιπούς επιχειρηματικούς κλάδους: Οι πάροχοι δεν έχουν το δικαίωμα, όπως έχει κάθε άλλος έμπορος-επιτηδευματίας, να μην συνάψουν σύμβαση ή να διακόψουν αμέσως την παροχή των υπηρεσιών τους, επειδή, με βάση το νέο Κανονισμό Φορητότητας είναι υποχρεωμένοι να επιτρέπουν τη συνέχιση της συνδρομής σε άλλο πάροχο με χρήση του ίδιου αριθμού ανεξαρτήτως της ύπαρξης ληξιπρόθεσμων οφειλών, και με βάση τον Κανονισμό Γενικών Αδειών δεν δύνανται να διακόψουν την παροχή των υπηρεσιών τους, ακόμη και σε περίπτωση ύπαρξης ληξιπρόθεσμων και απαιτητών οφειλών, παρά μόνο μετά το πέρας τουλάχιστον εκατόν πέντε (105) ημερών αθροιστικά από τη δημιουργία της οφειλής. Πέραν τούτων, η ΕΕΚΤ υπογραμμίζει τη σημασία του κλάδου για την οικονομία και το δημόσιο συμφέρον (με σχετική αναφορά στις προαναφερόμενες μελέτες Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών – ICAP «*Η αγορά της κινητής τηλεφωνίας στο νέο περιβάλλον, Δεκέμβριος 2011*» και Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών «*Ο Κλάδος Κινητών Επικοινωνιών Κυρίαρχος Πυλώνας στη Στρατηγική Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, Νοέμβριος 2014*», αναρτημένες και στην ιστοσελίδα της ΕΕΚΤ www.eekt.gr).

Σύμφωνα πάντα με το υποβληθέν αίτημα, τα δεδομένα του Συστήματος Ανταλλαγής Πληροφόρησης θα διακρίνονται, ενόψει του προαναφερόμενου σκοπού, σε δυο κατηγορίες:

(α) Δεδομένα συνδρομητών που εμφανίζουν ληξιπρόθεσμη οφειλή ίση ή μεγαλύτερη των διακοσίων (200) Ευρώ, η οποία έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη για χρονικό διάστημα άνω των ενενήντα (90) ημερών. Πρόκειται για συνδρομητές που εξακολουθούν να είναι ενεργοί συνδρομητές σε ένα από τα τρία δίκτυα κινητής τηλεφωνίας και η ένταξή τους στο Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης αποσκοπεί στην ενημέρωση των υπολοίπων παρόχων σε περίπτωση που συγκεκριμένος συνδρομητής επιχειρήσει την ενεργοποίηση συνδέσεων στα υπόλοιπα δίκτυα (σε ένα ή/και στα άλλα).

(β) Δεδομένα συνδρομητών που εμφανίζουν ληξιπρόθεσμη οφειλή και έχουν αποσυνδεθεί από το δίκτυο λόγω αυτού ή έχουν μεταφερθεί σε άλλο δίκτυο μέσω διαδικασίας φορητότητας αριθμού, με μονομερή καταγγελία της σύμβασης χωρίς να πληρώσουν κανένα λογαριασμό παρά τις νόμιμες

ογλήσεις και υπενθυμίσεις ή αρνήθηκαν να προβούν σε διακανονισμό εξόφλησης της οφειλής τους. Η ένταξη των συνδρομητών αυτών στο Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης αποσκοπεί στην ενημέρωση των υπολοίπων παρόχων σε περίπτωση που συγκεκριμένος συνδρομητής επιχειρήσει την ενεργοποίηση συνδέσεων σε ένα ή και στα υπόλοιπα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας ή σε περίπτωση που επιχειρήσει να μεταφερθεί και σε άλλο πάροχο μέσω διαδικασίας φορητότητας (πρόκειται ουσιαστικά για συνδρομητές οι οποίοι δεν πλήρωσαν ποτέ κανέναν λογαριασμό).

Πηγές και αποδέκτες των δεδομένων προτείνεται να είναι αποκλειστικά και μόνο οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας που θα το ιδρύσουν (προς το παρόν Cosmote, Vodafone και Wind), καθώς και η εταιρεία Cyta Hellas κατόπιν σχετικής τροποποίησης του καταστατικού της ΕΕΚΤ. Η αναζήτηση στο Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης θα πραγματοποιείται άμεσα ηλεκτρονικά (online) και με κλειδί αναζήτησης είτε το ΑΦΜ σε συνδυασμό με το ονοματεπώνυμο του υποψήφιου συνδρομητή (σε περίπτωση ημεδαπού συνδρομητή) είτε η χώρα έκδοσης και ο αριθμός διαβατηρίου ή ο αριθμός οποιουδήποτε άλλου επίσημου εγγράφου ταυτότητας (σε περίπτωση αλλοδαπού συνδρομητή). Σημειώνεται δε ότι, σε περίπτωση συνδέσεων που είναι ενεργοποιημένες σε στοιχεία νομικού προσώπου (π.χ. εταιρικές συνδέσεις) και εάν έχουν δηλωθεί οι χρήστες-φυσικά πρόσωπα των συγκεκριμένων εταιρικών συνδέσεων, τότε στο Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης θα καταχωρηθούν μόνο τα στοιχεία του νομικού προσώπου-συνδρομητή και όχι των χρηστών. Ακολούθως, η πληροφορία που θα επιστρέφει το σύστημα θα είναι «Ναι/Όχι», ήτοι

- στην περίπτωση «Ναι» θα εμφανίζεται μια σήμανση (flag) για το αν πρόκειται για περίπτωση της κατηγορίας (α) ή της κατηγορίας (β), όπως περιγράφονται ανωτέρω, ενώ
- στην περίπτωση «Όχι» δεν θα εμφανίζεται καμία σήμανση (flag) και θα ολοκληρώνεται η διαδικασία ελέγχου.

Περαιτέρω, σύμφωνα πάντα με το υποβληθέν αίτημα, το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης θα τηρείται από τρίτο φορέα υπό τη μορφή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας που θα συσταθεί από τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας και θα διαχειρίζεται το Σύστημα ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Ακόμη, αναφορικά με το χρόνο τήρησης των ως άνω δεδομένων, δηλώνεται ότι δεν μπορεί να ξεπεράσει το χρονικό διάστημα των πέντε (5) ετών από την ημερομηνία γέννησης της απαίτησης, όσο και ο χρόνος παραγραφής των αξιώσεων των εμπορικών επιχειρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 250 ΑΚ, ενώ τα στοιχεία του οφειλέτη που προβαίνει σε εξόφληση ή διακανονισμό της οφειλής με την εταιρεία κινητής τηλεφωνίας θα διαγράφονται αμέσως. Περαιτέρω, παρατίθεται ένας πίνακας με τις χώρες της Ε.Ε. (11 συνολικά) όπου λειτουργούν ή πρόκειται άμεσα να λειτουργήσουν αντίστοιχες βάσεις δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, με ειδικότερη αναφορά στην περίπτωση

της εταιρείας Preventel στη Γαλλία, η οποία δραστηριοποιείται από το 1998 και έχει ιδρυθεί από τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας της Γαλλίας. Εκτός από αυτά, η ΕΕΚΤ επισυνάπτει στην αίτησή της και μια μελέτη σχετικά με τις εταιρείες πιστοληπτικής ικανότητας στην Ευρώπη (European Credit Research Institute commissioned by Association of Consumer Credit Information Supplies «*The European Credit Information Landscape, An analysis of a survey of the credit bureaus in Europe (January 2011)*»), ένα έγγραφο σχετικά με τη διαδικασία πρόσβασης των συνδρομητών στα στοιχεία που τους αφορούν και ένα έγγραφο σχετικά με τις προδιαγραφές ασφαλείας για το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης. Επιπρόσθετα, περιγράφεται στην αίτηση ο τρόπος ικανοποίησης των δικαιωμάτων του συνδρομητή, ενώ αναφορικά ιδίως με το δικαίωμα ενημέρωσης, η ΕΕΚΤ υποβάλλει αίτημα για άδεια ενημέρωσης δια του Τύπου σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 της με αριθμ. 1/1999 Κανονιστικής Πράξης της Αρχής.

Τέλος, αναφορικά με τη νομική βάση της αιτούμενης επεξεργασίας, η ΕΕΚΤ αναγνωρίζει ότι στον τομέα των τηλεπικοινωνιών πρέπει να γίνει σαφής η οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής των νόμων 2472/1997 και 3471/2006. Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι α) ο ν. 3471/2006 εφαρμόζεται κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για την παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών που ορίζει (μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών), ήτοι την επεξεργασία κατά βάση δεδομένων κίνησης και θέσης, β) σκοπός της υπό κρίση επεξεργασίας είναι η πραγματοποίηση αποτελεσματικού προσυμβατικού πιστοληπτικού ελέγχου, πρόκειται δηλαδή για σκοπό που περιλαμβάνεται στη γενικότερη επιχειρηματική τους δραστηριότητα και δεν εντάσσεται στην έννοια της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, γ) είναι προφανές ότι δεν ήταν στις προθέσεις του κοινοτικού και εθνικού νομοθέτη η ίδια επιχειρηματική δραστηριότητα (επεξεργασία δεδομένων με σκοπό την πιστοληπτική αξιολόγηση) να ρυθμίζεται για τον κλάδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαφορετικά από ό,τι ρυθμίζεται για τους λοιπούς επιχειρηματικούς κλάδους, καθώς σκοπός του ν. 3471/2006 είναι η ρύθμιση της επεξεργασίας δεδομένων αποκλειστικά και μόνο κατά την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας λόγω της συνεχούς τεχνολογικής εξέλιξης στον τομέα αυτό, που δικαιολογεί την ειδικότερη ρύθμιση και προστασία, και όχι η θέσπιση διαφορετικού νομοθετικού πλαισίου για τη λοιπή επιχειρηματική δραστηριότητα των παρόχων (βλ. και αιτιολογικές σκέψεις 4, 5, 6 και 7 της Οδηγίας 2002/58/EK). Συνεπώς, η ΕΕΚΤ φρονεί ότι η υπό κρίση για επεξεργασία δεν καλύπτεται από την Οδηγία 2002/58/EK και το ν. 3471/2006, γι' αυτό εφαρμογή έχει η Οδηγία 95/46/EK και συνακόλουθα ο ν. 2472/1997 (βλ. ιδίως αιτιολογική σκέψη 10 της Οδηγίας 2002/58/EK και άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 3471/2006). Ειδικότερα, η ΕΕΚΤ επικαλείται το άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 παρ. 1 του ίδιου νόμου και τις Αποφάσεις 24/2004 και 26/2004 της Αρχής, επισημαίνοντας

ότι η υπό κρίση επεξεργασία δεδομένων συνδρομητών περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο μέτρο για την εξυπηρέτηση του δηλωθέντος σκοπού (εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου στην κινητή τηλεφωνία).

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και αναφορά στα διαμειφθέντα των από των από 10-03-2015, 24-03-2015 και 31-03-2015 συνεδριάσεων, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις των βοηθών εισηγητών, οι οποίοι στη συνέχεια αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

Γ Ν Ω Μ Ο Λ Ο Τ Η Σ Η

1. Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. ιγ' εδάφιο δεύτερο του ν. 2472/1997, όπως ισχύει, η Αρχή είναι αρμόδια να εξετάζει «*αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας*», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 του ν. 3471/2006, όπως ισχύει, η Αρχή έχει και ως προς την τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από το ν. 2472/1997. Στο άρθρο 2 στοιχ. α', γ', ζ', η' και ι' του ν. 2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των προσωπικών δεδομένων, του υποκειμένου αυτών, του υπεύθυνου επεξεργασίας, του εκτελούντος την επεξεργασία και του αποδέκτη αντίστοιχα. Ακολούθως, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας (ιδίως οι αρχές της αναγκαιότητας και προσφορότητας σε σχέση πάντα με τον σκοπό επεξεργασίας), ενώ στο άρθρο 5 του ίδιου νόμου ορίζονται οι επιμέρους προϋποθέσεις για τη νομιμότητά της. Επιπρόσθετα, στο άρθρο 10 του ίδιου νόμου ορίζονται οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας και του εκτελούντος την επεξεργασία σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, ενώ στα άρθρα 11, 12 και 13 του ίδιου νόμου κατοχυρώνονται αντίστοιχα τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων των δεδομένων. Η ενημέρωση, εφόσον αφορά μεγάλο αριθμό υποκειμένων, μπορεί να γίνει και δια του Τύπου ύστερα από άδεια της Αρχής, σύμφωνα με την Κανονιστική Πράξη 1/1999 της Αρχής για την «*Ενημέρωση υποκειμένου των δεδομένων κατ' άρθρο 11 Ν. 2472/1997*» (βλ. ιδίως άρθρα 3 παρ. 3 εδ. β' και 5 παρ. 2 εδ. β') και την Κανονιστική Πράξη 408/1998 της Αρχής για την «*Ενημέρωση υποκειμένων επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δια του Τύπου*» που εξειδικεύει τόσο την έννοια «του μεγάλου αριθμού υποκειμένων» ορίζοντας ότι τούτο ισχύει όταν ο αριθμός των ατόμων αυτών είναι ίσος ή υπέρτερος των χιλίων (άρθρο 1) όσο και τον τρόπο με το οποίο πρέπει να γίνεται η ενημέρωση αυτή (άρθρα 3 και 4). Ακολούθως, στο άρθρο 2 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 3471/2006 ορίζονται αντίστοιχα οι έννοιες του συνδρομητή, του χρήστη και των δεδομένων κίνησης, ενώ στα

άρθρα 4, 5 και 6 του ίδιου νόμου θεσπίζονται ειδικές προϋποθέσεις για τη νομιμότητα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο παροχής και χρήσης υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 8 του νόμου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ν. 3471/2006 «1. Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 17 του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, στο πλαίσιο της παροχής διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών περιλαμβανομένων αυτών που υποστηρίζουν συσκευές συλλογής δεδομένων και ταυτοποίησης. Για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο μη διαθεσίμων στο κοινό δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εφαρμόζεται ο ν. 2472/1997 (Α΄50), όπως ισχύει. 2. Ο ν. 2472/1997, όπως ισχύει, και οι εκτελεστικοί του άρθρου 19 του Συντάγματος νόμοι, όπως ισχύουν, εφαρμόζονται για κάθε ζήτημα σχετικό με την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που δεν ρυθμίζεται ειδικότερα από τον παρόντα νόμο.».

2. Αναφορικά με τα δεδομένα για την ασυνέπεια γενικά στην πληρωμή οφειλών (δεδομένα «μαύρης λίστας» ή «δυσμενή» δεδομένα, π.χ. η καθυστερημένη αποπληρωμή), η Ομάδα Εργασίας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ έχει επισημάνει ότι «Οι μαύρες λίστες, κατά κανόνα, συνεπάγονται επιβλαβή αποτελέσματα για τα άτομα που περιλαμβάνονται σε αυτές, και ενδέχεται να επιφέρουν δυσμενείς διακρίσεις εις βάρος μιας ομάδας ανθρώπων εμποδίζοντας την πρόσβασή τους σε συγκεκριμένη υπηρεσία ή ζημιώνοντας την υπόληψή τους» (βλ. Έγγραφο Εργασίας με αριθμ. 65/2002 σχετικά με τις μαύρες λίστες – πρβλ. και τη σχετική μελέτη της γαλλικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων *Black lists - “bad debtors” and “fraudsters” central data bases in respect of personal data protection*, THE CNIL's REPORTS – 2003 edition). Γίνεται δεκτό ότι τα αρχεία αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά, επειδή αποτελούν μέσα συγκέντρωσης και διάδοσης πληροφοριών από και προς τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις με στόχο την ασφάλεια των συναλλαγών, την πρόληψη της απάτης κ.λπ. Ωστόσο, ενόψει των σοβαρών κινδύνων που ενέχουν οι μαύρες λίστες ως προς τον περιορισμό της ιδιωτικότητας του ατόμου (δημιουργία αρνητικού προφίλ αντισυμβαλλόμενου-καταναλωτή, αποκλεισμός ατόμων από υπηρεσίες καίριες για την καθημερινή τους ζωή, όπως είναι οι υπηρεσίες πίστωσης, μεταφορών, τηλεπικοινωνιών, ασφάλισης, παράνομη διασύνδεση με άλλα αρχεία, κ.λπ.), η δημιουργία και τήρησή τους θα πρέπει να υπόκειται στις αρχές της νομιμότητας που καθορίζονται στην Οδηγία 95/46/ΕΚ. Σύμφωνα δε με τη μέχρι σήμερα θέση της Αρχής (βλ. Αποφάσεις 24/2004, 26/2004, 7/2010 και 10/2013, καθώς και Ετήσια Έκθεση 2012 της Αρχής - 3.6.2. *Μαύρη λίστα επισφαλών ενοικιαστών ακινήτων*), αλλά και άλλων ομόλογων

αρχών κρατών-μελών της Ε.Ε. (βλ. ενδεικτικά, Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο)¹, η επεξεργασία δεδομένων ασυνέπειας είναι επιτρεπτή αν αποδεικνύεται το υπέρτερο έννομο συμφέρον του συγκεκριμένου κάθε φορά επιχειρηματικού κλάδου, δηλαδή υπό τους όρους του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997.

3. Σύμφωνα με το νέο Κανονισμό της ΕΕΤΤ για τη Φορητότητα (ΑΠ. ΕΕΤΤ 696/115 «Τροποποίηση και Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο του Κανονισμού Φορητότητας Αριθμών στην Ελληνική Αγορά», ΦΕΚ 1873/Β/31-07-2013, που ισχύει από το Μάρτιο 2014), η επεξεργασία δεδομένων ληξιπρόθεσμων οφειλών μέχρι την τακτοποίησή τους, όπως ίσχυε στον προηγούμενο Κανονισμό (ΑΠ. ΕΕΤΤ 566/016, ΦΕΚ 967/Β/30-06-2010), δεν είναι πλέον αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού απόρριψης της αίτησης φορητότητας από τον πάροχο². Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 1 του ν. 2579/1998 *Φορολογικές διαρρυθμίσεις και άλλες διατάξεις*, όπως ισχύει, «Επιβάλλεται τέλος υπέρ του Δημοσίου, με την ονομασία "τέλος συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας", το οποίο βαρύνει τους συνδρομητές των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας. Το τέλος αυτό υπολογίζεται προ του φόρου προστιθέμενης αξίας και ως ποσοστό επί κάθε μηνιαίου λογαριασμού κάθε σύνδεσης με βάση την ακόλουθη κλίμακα: [...] . Το τέλος το

¹ Πρβλ., ενδεικτικά, τους ακόλουθους συνδέσμους στις ιστοσελίδες των αντίστοιχων αρχών προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (τελευταία «επίσκεψη»: 30-03-2015):

- Γαλλία (La Commission nationale de l'informatique et des libertés – CNIL)
(για τις «μαύρες λίστες» γενικά)
<http://www.cnil.fr/documentation/fiches-pratiques/fiche/article/position-de-la-cnil-sur-les-listes-noires/>
(ειδικά για την περίπτωση 'PREVENTEL: Base de prévention des impayés' που επικαλείται και η αιτούσα)
<http://www.cnil.fr/documentation/fichiers-en-fiche/fichier/article/preventel-base-de-pracvention-des-impayacs/>
- Γερμανία (Bundesbeauftragte für den Datenschutz und die Informationsfreiheit)
(για τις εταιρείες ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας γενικά)
http://www.bfdi.bund.de/DE/Datenschutz/Themen/Finanzen_Versicherungen/VerbraucherschutzArtikel/RegelungenF%C3%BCrAuskunfteien.html?nn=5217370
(συχνές ερωτήσεις πολιτών ειδικά για τη λειτουργία της Schufa)
http://www.bfdi.bund.de/DE/Infotehk/Fragen_Antworten/FAQ_Auskunfteien_Schufa/Auskunftei_table.html?n=5217370
- Ηνωμένο Βασίλειο (Information Commissioner's Office)
(συχνές ερωτήσεις πολιτών για τη λειτουργία εταιρειών ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας και σχετικά φυλλάδια)
<https://ico.org.uk/for-the-public/credit/>

² Πρβλ. άρθρο 9 παρ. 9 της απόφασης ΑΠ. ΕΕΤΤ 566/016, ΦΕΚ 967/Β/30-06-2010, σύμφωνα με το οποίο «Ο πάροχος-δότης που λαμβάνει μέσω της ΕΒΔΑΦ την αίτηση φορητότητας από τον πάροχο-δέκτη οφείλει να προβεί στη διακοπή της σύνδεσης και την τροποποίηση/λύση της σύμβασης με το συνδρομητή στο μέτρο που αφορά το μεταφερόμενο αριθμό, εκτός από τις ακόλουθες περιοριστικά αναφερόμενες περιπτώσεις: [...] Β. Στην περίπτωση αιτούντος συνδρομητή κινητής τηλεφωνίας, του οποίου τα στοιχεία είναι διαθέσιμα στον πάροχο-δότη και τα οποία χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίησή του: [...] Β6. Αν ο συνδρομητής, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης φορητότητας, βρίσκεται νομίμως σε διακοπή παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών από τον αιτούμενο αριθμό λόγω ληξιπρόθεσμης και απαιτητής οφειλής του στο δίκτυο του παρόχου-δότη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία. Μόλις η σχετική οικονομική εκκρεμότητα διευθετηθεί, αίρεται ο λόγος άρνησης του παρόχου-δότη.», και άρθρο 7 παρ. 5 της ΑΠ. ΕΕΤΤ 696/115, ΦΕΚ 1873/Β/31-07-2013, όπου δεν υπάρχει πλέον η προαναφερόμενη εξαίρεση, δηλαδή η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών δεν αποτελεί πλέον λόγο απόρριψης της αίτησης φορητότητας.

εισπράττουν οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας από τους συνδρομητές και το αποδίδουν στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος τους, με μηνιαίες δηλώσεις που υποβάλλονται μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από την έκδοση κάθε λογαριασμού, ανεξάρτητα από το χρόνο που γίνεται η εξόφληση του λογαριασμού. [...].»

4. Τα στοιχεία ταυτοποίησης ενός συνδρομητή (ονοματεπώνυμο, ΑΦΜ ή ο αριθμός διαβατηρίου-για αλλοδαπό συνδρομητή), η ύπαρξη ληξιπρόθεσμης οφειλής και άλλες πληροφορίες που αφορούν στον τρόπο και στη διαδικασία πληρωμής εμπίπτουν στην έννοια των «απλών» προσωπικών δεδομένων (άρθρο 2 στοιχ. α' και γ' του ν. 2472/1997).

Ενόψει του ότι σκοπός της υπό κρίση επεξεργασίας είναι η πραγματοποίηση αποτελεσματικού προσυμβατικού πιστοληπτικού ελέγχου, δηλαδή ένας σκοπός που περιλαμβάνεται στη γενικότερη επιχειρηματική δραστηριότητα των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, η Αρχή κρίνει ότι η επεξεργασία των προαναφερόμενων «απλών» προσωπικών δεδομένων (στοιχεία ταυτότητας, ΑΦΜ, οφειλή) του συνδρομητή ή χρήστη για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος του παρόχου ως εμπόρου/επιχειρηματία να επιδιώξει την εξυγίανση των συναλλαγών στον κλάδο του –συμφέρον που αναγνωρίζεται σε οποιονδήποτε ασκεί εμπορικές δραστηριότητες (βλ. ιδίως Αποφάσεις της Αρχής 26/2004, 7/2010 και 10/2013)– εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2472/1997 και όχι του ν. 3471/2006, και συνακόλουθα θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η υπό κρίση επεξεργασία πληροί τους όρους του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997 (βλ. και Γνώμη 6/2014 της Ομάδας του Άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46/EK *σχετικά με την έννοια του έννομου συμφέροντος του υπεύθυνου επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας 95/46/EK*, ιδίως υπό III.2.2, σελ. 16-18, σύμφωνα με την οποία η εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου ως σκοπού επεξεργασίας θα πρέπει να εξετάζεται στη βάση του υπέρτερου έννομου συμφέροντος). Εξάλλου, και ο ν. 3471/2006 παραπέμπει (βλ. άρθρο 3 παρ. 2) στον ν. 2472/1997, για κάθε ζήτημα σχετικό με την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που δεν ρυθμίζεται ειδικότερα και εξαντλητικά ή αρνητικά από τον νόμο αυτό (βλ. και άρθρο 5 παρ. 2 εδ. β' ν. 3471/2006).

5. Κατ' αρχάς, ο σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας (εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου που συνεπάγεται η σύναψη σύμβασης με συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας, με στόχο την εξυγίανση συναλλαγών-αποφυγή περαιτέρω ζημίας), είναι σαφής, θεμιτός και νόμιμος (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' σε συνδυασμό με άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997), δεδομένου ότι η ζημία του κλάδου των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας για το χρονικό διάστημα 2007-2013 φαίνεται σημαντικά υψηλή με βάση τις σχετικές οικονομικές μελέτες που προσκομίστηκαν από την αιτούσα και αναφέρονται στο ιστορικό της παρούσας, καθώς κατά το ανωτέρω διάστημα οι συνολικές απαιτήσεις από

ληξιπρόθεσμες οφειλές αυξήθηκαν από 16,5% σε 42,9% σε σχέση με τα έσοδα των παρόχων από κινητή τηλεφωνία, επιπλέον δε οι προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων για το ίδιο διάστημα αυξήθηκαν από 0,8% σε 12%, πάντα ως ποσοστό επί των εσόδων, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι, όπως προκύπτει και από το προαναφερθέν νομικό πλαίσιο (βλ. σκέψη 3), το ειδικό τέλος συνδρομητών είναι πληρωτέο ακόμη και σε περίπτωση μη εξόφλησης από τους πελάτες (η αιτούσα αναφέρει ότι από το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε στο Δημόσιο το 2013 από έμμεσους φόρους –ΦΠΑ και ειδικό τέλος συνδρομητών– ανερχόταν σε 245 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων 68 εκατομμύρια ευρώ ή ποσοστό 28% αντιστοιχεί σε φόρους για επισφαλείς απαιτήσεις που πιθανότατα δεν θα εισπραχθούν ποτέ από τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας). Επιπρόσθετα, με βάση την «απάντηση» που θα λαμβάνει ο πάροχος από το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης, θα μπορεί να αποφασίσει εάν είναι σκόπιμο να προβεί σε κάποια συμπληρωματικά μέτρα με σκοπό τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου, αλλά και την προστασία του συνδρομητή, π.χ. να ζητήσει εγγύηση (όπως προβλέπεται ήδη από τους όρους της σύμβασης, η οποία ενδεχομένως δεν απαιτείται σε περιπτώσεις χαμηλού πιστωτικού ρίσκου), να καθοδηγήσει κατάλληλα τον υποψήφιο συνδρομητή σε ένα οικονομικό πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις οικονομικές του δυνατότητες και να εξετάσει τα όρια παροχής επιδότησης τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε σχέση με την αξία αυτού που ζητεί ο πελάτης. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης προκειμένου να αποκλειστεί εντελώς ο καταναλωτής από τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες (που είναι ιδιαίτερες σημαντικές για την καθημερινή του ζωή) ή για να αποκλειστεί από τη δυνατότητα φορητότητας (αφού άλλωστε τούτο πλέον δεν επιτρέπεται με βάση το νέο Κανονισμό Φορητότητας, βλ. ανωτέρω σκέψη 3). Επίσης, η ένταξη ενός συνδρομητή στο Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης δεν επιτρέπεται να συνεπάγεται τη λήψη αυτοματοποιημένων αποφάσεων από τον πάροχο (βλ. άρθρο 14 ν. 2472/1997). Αντίθετα, ο πάροχος μπορεί να χρησιμοποιεί το Σύστημα ως συμπληρωματικό και συμβουλευτικό εργαλείο κατά τη διαδικασία σύναψης σύμβασης με υποψήφιους συνδρομητές. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα και με όσα ισχύουν σε άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (βλ. ιδίως Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, χώρες που και η ίδια η αιτούσα αναφέρει, βλ. και υποσ. 1), η τρίτη εταιρεία που θα οριστεί ως διαχειριστής-υπεύθυνος επεξεργασίας του Συστήματος πρέπει να ορίζεται συγκεκριμένα από τη στιγμή της αίτησης (κατά κανόνα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας) και να επιδιώκει νομίμως τέτοιο σκοπό (κατά κανόνα, εταιρεία ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας). Ενόψει όλων των ανωτέρω, αποδέκτες των δεδομένων του Συστήματος δικαιολογείται να είναι μόνον οι εταιρείες του συγκεκριμένου επιχειρηματικού κλάδου, δηλαδή οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας.

6. Τα προαναφερόμενα «απλά» προσωπικά δεδομένα που θα τύχουν επεξεργασίας (στοιχεία

ταυτότητας, ΑΦΜ, οφειλή ενεργού συνδρομητή ίση ή μεγαλύτερη των 200 ευρώ ή οφειλή ανενεργού συνδρομητή που δεν πλήρωσε ποτέ κανέναν λογαριασμό) είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτείται για την εκπλήρωση του επιδιωκόμενου σκοπού (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β' σε συνδυασμό με άρθρο 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997), λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω εκτεθέντα στη σκέψη 5 της παρούσας (ζημία – ιδίως δεδομένου ότι πρόκειται για υπηρεσία που παρέχεται καταρχήν με πίστωση, υποχρεωτική καταβολή τέλους συνδρομητών, υποχρεωτική φορητότητα, κατάλληλη καθοδήγηση υποψήφιου συνδρομητή). Ενόψει όλων αυτών, η Αρχή κρίνει ότι η επεξεργασία δεδομένων ασυνέπειας είναι, στη βάση του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, επιτρεπτή, καθώς εν προκειμένω κρίνεται ότι συντρέχει η περίπτωση του υπέρτερου εννόμου συμφέροντος του συγκεκριμένου επιχειρηματικού κλάδου (εταιρειών κινητής τηλεφωνίας). Σημειώνεται, ωστόσο, ότι η υπό κρίση επεξεργασία προσωπικών δεδομένων κρίνεται νόμιμη, κατά τα προαναφερόμενα, μόνον από απόψεως εφαρμογής του ν. 2472/1997, και όχι άλλων διατάξεων (όπως δικαίου ανταγωνισμού και προστασίας καταναλωτή), η εφαρμογή των οποίων καταρχήν εκφεύγει της αρμοδιότητας της Αρχής, και για τον λόγο αυτό, άλλωστε, η ΕΕΚΤ έχει ήδη κοινοποιήσει στην Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ) την υπό κρίση αίτησή της.

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι αναφορικά με την υπό (β) κατηγορία δεδομένων που περιλαμβάνει δεδομένα συνδρομητών, οι οποίοι αρνήθηκαν να προβούν σε διακανονισμό εξόφλησης της οφειλής τους, δεδομένου ότι η άρνηση αυτή μπορεί να οφείλεται σε νόμιμους λόγους (π.χ. αμφισβήτηση λογαριασμού), οι πάροχοι απαγορεύεται να καταχωρούν στο Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης τη σχετική πληροφορία προτού διερευνηθεί η εν λόγω αμφισβήτηση, ήτοι η καταχώριση δεδομένων συνδρομητών που έχουν νομίμως αμφισβητήσει τις οφειλές τους επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση που ο πάροχος έχει απορρίψει με συγκεκριμένα στοιχεία τη σχετική αμφισβήτηση με έγγραφη επιστολή του προς το συνδρομητή και η αμφισβήτηση δεν έχει αχθεί ενώπιον δικαστηρίου.

Επίσης, υπογραμμίζεται ότι, εφόσον θα τεθεί σε λειτουργία Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης που θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα του συγκεκριμένου επιχειρηματικού κλάδου, οι πάροχοι δεν θα πρέπει καταρχήν να απευθύνονται σε εταιρείες ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας για συλλογή σχετικών στοιχείων. Γενικότερα, η δημιουργία ενός «υπεραρχείου», ήτοι η σύνδεση των εν λόγω δεδομένων με άλλα δεδομένα που τυχόν θα συνέλεγαν οι πάροχοι από εταιρείες ελέγχου πιστοληπτικής ικανότητας, θα συνιστούσε ανεπίτρεπτη επέμβαση στην ιδιωτική σφαίρα των υποκειμένων και προσβολή του δικαιώματος στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό.

7. Ιδιαίτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στην ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης των

υποκειμένων, το οποίο συνιστά αντίστοιχα μια από τις βασικότερες υποχρεώσεις του υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 11 του ν. 2472/1997). Κατά την εξέταση του αιτήματος του υπευθύνου επεξεργασίας του Συστήματος να εκδοθεί άδεια για την ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου, η Αρχή θα λάβει μεν υπόψη το γεγονός ότι στην περίπτωση αυτή υπάρχει περιορισμένος και προσδιορισμένος εξ αρχής, ακόμα και κατά το στάδιο της συλλογής, κύκλος αποδεκτών των δεδομένων (μόνο οι πάροχοι-μέλη της ΕΕΚΤ), ωστόσο, δεδομένων των εγγενών κινδύνων της υπό κρίση επεξεργασίας, αλλά και των όσων ισχύουν σε άλλες χώρες της Ε.Ε. (βλ. ανωτέρω σκέψη 2), το σχετικό αίτημα θα μπορούσε να γίνει δεκτό υπό τους όρους της σχέσης της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. και των Τραπεζών με βάση τις Κανονιστικές Αποφάσεις 24/2004 και 25/2004 της Αρχής. Σε κάθε περίπτωση, καμία καταχώριση δεν επιτρέπεται να γίνει κατά την έναρξη λειτουργίας του Συστήματος, εάν δεν έχουν προηγουμένως αποδεδειγμένα ενημερωθεί τα υπό καταχώριση πρόσωπα ατομικά και εάν δεν τους έχει δοθεί κάποια εύλογη προθεσμία να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους. Για τους λόγους αυτούς ενδείκνυται να δοθεί μεν στο φορέα που θα τηρεί το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, η άδεια ενημέρωσης δια του Τύπου, πλην ο κάθε πάροχος πρέπει να υποχρεωθεί να ενημερώνει ατομικά τα υποκείμενα για το δικαίωμά του να επεξεργάζεται περαιτέρω τις συγκεκριμένες κατηγορίες δεδομένων τους για τον σκοπό του αρχείου αυτού. Ειδικότερα, οι πάροχοι θα πρέπει να ενημερώνουν μέσω σχετικού εντύπου που υπογράφει ο συνδρομητής με σχετικό γενικό όρο και σε λογαριασμό που αποστέλλεται στον συνδρομητή· σε κάθε δε περίπτωση θα πρέπει να ενημερώνουν το υποκείμενο μέσω της αποστολής του επόμενου λογαριασμού του ή/και μέσω σύντομου γραπτού μηνύματος στο κινητό του τηλέφωνο (SMS) ότι η οφειλή του κατέστη ληξιπρόθεσμη και ότι πλέον ο πάροχος έχει δικαίωμα και θα διαβιβάσει το στοιχείο αυτό στο κοινό αρχείο. Στο κείμενο της ενημέρωσης αυτής θα πρέπει να περιλαμβάνεται, επίσης, και ο τρόπος με τον οποίο ο συνδρομητής μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης (βλ. σκέψη 8 της παρούσας).

8. Στο πλαίσιο εκπλήρωσης της υποχρέωσης ενημέρωσης σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα (σκέψη 7), ανακύπτει και το ειδικότερο ζήτημα της ικανοποιητικής άσκησης των δικαιωμάτων των υποκειμένων μέσω, ιδίως, της εξασφάλισης ικανού χρόνου προς άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης του υποκειμένου, ενόψει του ότι η πρόσβαση του εκάστοτε αποδέκτη-παρόχου στα δεδομένα του Συστήματος παρέχεται άμεσα ηλεκτρονικά (online). Εξάλλου, το δικαίωμα αντίρρησης αποκτά ιδιαίτερη σημασία ιδίως στις περιπτώσεις όπου μια επεξεργασία επιτρέπεται με βάση τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του ν. 2472/1997, όπως στην προκειμένη περίπτωση, διότι η διάταξη αυτή προϋποθέτει στάθμιση αντίρροπων συμφερόντων (πρβλ. αιτιολογική σκέψη 45 και άρθρο 14 στοιχ. α' της Οδηγίας 95/46/ΕΚ). Για τους λόγους

αυτούς, η άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης των υποκειμένων θα πρέπει να γίνεται ως εξής:

α) Το υποκείμενο των δεδομένων να μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης τόσο απευθυνόμενο άμεσα στον πάροχο που θα τον έχει αποδεδειγμένα ενημερώσει για τη μελλοντική καταχώριση και τους λόγους αυτής όσο και στην τρίτη εταιρεία που θα τηρεί το Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης και θα οριστεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Η τελευταία δε, οφείλει να ικανοποιεί το δικαίωμα πρόσβασης εντός της προβλεπόμενης δεκαπενθήμερης προθεσμίας (άρθρο 12 του ν. 2472/1997) αναφέροντας τουλάχιστον την επωνυμία του παρόχου που πραγματοποίησε την καταχώριση και την κατηγορία καταχώρισης (α' ή β') ή ότι δεν υπάρχει καταχώριση. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι η σχετική ένδειξη σχετικά με την πηγή/προέλευση των δεδομένων (δηλαδή από ποιον πάροχο έγινε η καταχώριση) δεν θα πρέπει είναι ορατή στους λοιπούς παρόχους, ως αποδέκτες, αλλά θα πρέπει να καταγράφεται στο Σύστημα, ώστε να ικανοποιείται ευχερώς το δικαίωμα πρόσβασης των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρο 12 παρ. 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997) και να καθίσταται εφικτή και αποτελεσματική η διενέργεια εσωτερικών ελέγχων, αλλά και η διενέργεια διοικητικών ελέγχων εκ μέρους της Αρχής (άρθρο 19 στοιχ. η' του ν. 2472/1997). Επιπρόσθετα, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να ζητεί και να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις αναζητήσεις που έχουν γίνει για το πρόσωπό του, ιδίως την επωνυμία της εταιρείας που τον αναζήτησε, ώστε να μπορεί σε δεύτερο στάδιο να απευθυνθεί στην τελευταία για να εξακριβώσει την αιτία της αναζήτησης αυτής.

β) Στην περίπτωση άσκησης του δικαιώματος αντίρρησης προς την τρίτη εταιρεία, αυτή οφείλει να διαβιβάσει αμέσως το αίτημα στον συγκεκριμένο πάροχο που πραγματοποίησε την καταχώριση και να προβεί σε προσωρινή μη μετάδοση («κλείδωμα») των δεδομένων του συγκεκριμένου συνδρομητή μέχρι να απαντήσει ο πάροχος (βλ. άρθρο 13 του ν. 2472/1997). Στην περίπτωση αυτή, όσο εξετάζεται το δικαίωμα αντίρρησης παρακωλύεται η μετάδοση. Ακολούθως, σε περίπτωση που το δικαίωμα αντίρρησης γίνει δεκτό από τον πάροχο λόγω λανθασμένης καταχώρισης, η σχετική διαγραφή πρέπει να πραγματοποιείται αμέσως (online), ενώ σε περίπτωση που δεν γίνει δεκτό από τον πάροχο, τότε η άσκηση των κατά το άρθρο 13 του ν. 2472/1997 αντιρρήσεων για τη διαγραφή των (ορθών κατά τα άλλα) δεδομένων (βλ. Απόφαση 26/2004, Κεφ. Β', παρ. Ι2) δεν σημαίνει διαγραφή, αλλά απόλυτη απαγόρευση μετάδοσης, περίπτωση κατά την οποία η τρίτη εταιρεία θα ενημερώνει τους αποδέκτες ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν επιθυμεί τη μετάδοση των πληροφοριών του. Λοιπά αιτήματα κατά το ίδιο άρθρο που αφορούν στη διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση και μη διαβίβαση δεδομένων εξετάζονται εντός των προβλεπόμενων από το νόμο προθεσμιών κανονικά.

9. Αναφορικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της υπό κρίση επεξεργασίας, επισημαίνεται ότι η ασφάλεια των δεδομένων, κατά το άρθρο 10 του ν. 2472/1997, εξειδικεύεται με μέτρα που ικανοποιούν τρεις βασικούς στόχους, ήτοι την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα και διαθεσιμότητα των δεδομένων, ενώ συμπληρωματικοί στόχοι, ιδίως από τη σκοπιά της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, αποτελούν η μη αποποίηση της ευθύνης και ο διαχωρισμός των δεδομένων ανάλογα με το σκοπό της επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, για το συγκεκριμένο σύστημα, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα, ώστε

- να απαγορεύεται η καθ' οιονδήποτε τρόπο επεξεργασία, όπως καταχώριση, ανάγνωση, αντιγραφή, τροποποίηση ή διαγραφή δεδομένων του Συστήματος Ανταλλαγής Πληροφοριών από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα,
- να διασφαλίζεται η δυνατότητα ελέγχου και εκ των υστέρων εξακρίβωσης: i) των δεδομένων που έχουν τύχει επεξεργασίας (με οποιονδήποτε τρόπο) στο πλαίσιο λειτουργίας του Συστήματος, ii) του χρόνου της πρόσβασης και της κάθε μορφής επεξεργασίας, iii) του προσώπου που είχε πρόσβαση ή/και προέβη στην όποια επεξεργασία (όχι μόνο σε επίπεδο φορέα, αλλά και σε επίπεδο φυσικού προσώπου), καθώς και iv) της αιτίας της αναζήτησης αυτής (π.χ. με καταχώριση ημερομηνίας και κωδικού αίτησης του υποκειμένου προς τον πάροχο για αλλαγή φορητότητας ή για νέα σύνδεση),
- να διασφαλίζεται η ασφαλής μετάδοση (εμπιστευτικότητα και ακεραιότητα) των δεδομένων, τόσο κατά την καταχώρισή τους από τους παρόχους στο Σύστημα όσο και κατά τις αποκρίσεις που δίνει το Σύστημα στα ερωτήματα των παρόχων.

Με βάση τα ανωτέρω, επισημαίνεται ότι για κάθε πρόσβαση στο Σύστημα (π.χ. καταχώριση, ερώτηση ή διαγραφή) θα πρέπει να τηρείται και πληροφορία σχετικά με την ταυτότητα του προσώπου που πραγματοποίησε την εν λόγω πρόσβαση. Εξάλλου, η τήρηση του στοιχείου της επωνυμίας της εταιρείας που πραγματοποιεί μια εγγραφή είναι απαραίτητη και για τους πρόσθετους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω (σκέψη 8). Τα εν λόγω δεδομένα δεν θα επιστρέφονται κατά τις απαντήσεις που θα λαμβάνουν οι εταιρείες όταν θα κάνουν αναζήτηση στο Σύστημα για κάποιο φυσικό πρόσωπο, αλλά θα τηρούνται ακριβώς για τους σκοπούς που περιγράφηκαν ανωτέρω.

10. Επισημαίνεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, δηλαδή η τρίτη εταιρεία που θα διαχειρίζεται το εν λόγω Σύστημα Ανταλλαγής Πληροφόρησης, οφείλει να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία του Συστήματος αυτού ή την έναρξη της επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997. Η γνωστοποίηση αυτή θα πρέπει να πληροί τουλάχιστον τους όρους που περιγράφονται αναλυτικά στο σκεπτικό της παρούσας (σκέψεις 5-9), το δε αίτημα για την ενημέρωση των υποκειμένων δια του Τύπου (βλ. σκέψη 7) μπορεί να υποβληθεί από τον υπεύθυνο

επεξεργασίας μαζί με την απαιτούμενη γνωστοποίηση.

11. Δυο μέλη της Αρχής διατύπωσαν την άποψη ότι πέρα από τα προβλήματα του παραδεκτού, τη συστατική ή μη οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής του ν. 3471/2006 και τη μη εφαρμογή της επιταγής του άρθρου 5 παρ. 2 αυτού για αναγκαστική συγκατάθεση του υποκειμένου («μόνον») ως αντίθετης στην πλήρη εναρμόνιση προς την Οδηγία 2002/58/EK, προκύπτουν σοβαρές αμφιβολίες ως προς τη νομιμότητα του σκοπού της προτεινόμενης επεξεργασίας, ιδίως από τη σκοπιά του δικαίου του ανταγωνισμού και της αρχής της αναλογικότητας. Όπως γίνεται παγίως δεκτό, το βάρος της απόδειξης της νομιμότητας της επεξεργασίας το φέρει ο υπεύθυνος αυτής, η δε διοικητική αρμοδιότητα για τη διάγνωση της συμμόρφωσης των διαφόρων εναρμονισμένων πρακτικών (όπως η προτεινόμενη) προς το δίκαιο του ελευθέρου ανταγωνισμού στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες ανήκει κυριαρχικώς στην ΕΕΤΤ και όχι στην ΑΠΔΠΧ. Ενόψει όλων αυτών προτείνεται να απορρίψει η Αρχή την αίτηση [άλλως: να απόσχει της κρίσεως επ' αυτής], ιδίως λόγω αναρμοδιότητος.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου